

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2019 оны 04 дугаар
сарын 19-ны өдөр

Дугаар А-120

Улаанбаатар
хот

Төлөвлөгөө батлах тухай

Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсгийг үндэслэн Засгийн газрын 2018 оны 400 дугаар тогтоолоор баталсан “Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор ТУШААХ нь:

1. Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг (2019-2023) хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг хавсралтаар баталсугай.

2. Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг бүх шатанд зохион байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Мал аж ахуйн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Д.Батмөнх/-т даалгасугай.

3. Эрчимжсэн мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг жил бүрийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, улсын төсөв, олон улсын байгууллагын хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд тусган, санхүүжилэх арга рэмжээ авч ажиллахыг Бодлого төлөвлөлтийн газар /М.Энх-Амар/, Мал аж ахуйн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Д.Батмөнх/-т тус тус үүрэг болгосугай.

4. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, шаардлагатай бол хөндлөнгийн үнэлгээг хийлгэх, тайлагнах ажлыг жил бүр зохион байгуулахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /Ч.Тавинжил/-т үүрэг болгосугай.

САЙД

Ч. УЛААН

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдрийн А-120 дугаар тушаалын хавсралт

“ЭРЧИМЖСЭН МАЛ АЖ АХУЙН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /2019-2023 он/

д/д	Хөтөлбөрийн зорилт, зорилтот үйл ажиллагаа	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа /бүтээгдэхүүн, үр дүн/	Шалгуур үзүүлэлт	Хариуцах байгууллага	Хамтрах байгууллага	Хугацаа /он/
Зорилт 1.”Эрчимжсэн аж ахуйн үйл ажиллагааг төрөлжүүлж, кластер, ложистикийн сүлжээний үйлчилгээг хөгжүүлэх” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:						
1	1.1.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг чиглэл, цар хүрээ, зорилтот зах зээл, бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн түвшинтэй нь уялдуулан төрөлжүүлэн ангилал, бүсчлэл тогтоох, баталгаажуулах;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд бүсчлэл тогтоох	тогтоосон бүсчлэлийн тоо	ХХААХҮЯ,	БХБЯ,, Бүх шатны Засаг дарга, ИТХ, Аймаг, нийслэлийн ХХААГ Мэргэжлийн холбоод, сум, дүүргийн ХАА-н тасаг, эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2022
		Эрчимжсэн аж ахуйнуудыг үйл ажиллагааны чиглэлээр төрөлжүүлэн ангилж, баталгаажуулах	төрөлжүүлэн ангилж, баталгаажуулсан аж ахуйн нэгжийн тоо			
		Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх гол бүс нутгийн болон тариалангийн талбайн хил хязгаарыг тогтоох чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах	бүс нутаг тогтоосон аймаг, сум, дүүргийн тоо			
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлээс гарч буй бүтээгдэхүүний эрэлт нийлүүлэлтийн зах зээлийн судалгааг ангилал, бүсчлэлтэй уялдуулан хийх	Судалгааны ажлыг 2-оос доошгүй баталгаажсан бүсчлэлд 6-аас доошгүй төрөлжсөн аж ахуйд хийгдсэн байна.			
2	1.2.сүүний чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн аж ахуйг нийслэл орчмын, аймгийн төвийн, тариалангийн бүсийн гэсэн гурван чиглэл, үйл ажиллагааны түвшнээр ангилж, кластер, цогцолборын зохион байгуулалтад оруулах, мэргэжлийн холбоодын үйл ажиллагаанд түшиглэн сүү бэлтгэн нийлүүлэх тогтолцооны шинэчлэлийг дэмжих, хөгжүүлэх;	Сүүний болон хосолмол ашиг шимт үхрийн аж ахуйд кластерын системийн тогтолцоог шинэчлэх, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх	Шинээр бий болгох, шинэчлэх сүүний үхрийн кластерын системийн тоо- 3	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, хувийн хэвшлийн сүүний болон хосолмол ашиг шимт үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Сүүний чиглэлийн үхрийн төрөлжсөн аж ахуйг үйл ажиллагааны түвшнээр ангилал замаар цогцолборын зохион байгуулалтад оруулах	Нийслэл орчмын, аймгийн төвийн, тариалангийн бүсэд сүүний чиглэлийн үхрийн төрөлжсөн аж ахуйн нэгжүүд цогцолборын зохион байгуулалтад орсон байна. /сүүний чиглэлийн үхрийн төрөлжсөн аж ахуйн нэгжүүд/			
		Сүүний фермерийн стандартыг тогтоох, эрүүл ахуйн зохистой дадлыг нэвтрүүлэх, зохистой дадлын хэрэгжилтэд хөндлөнгийн баталгаажуулалт, үнэлгээ хийх системийг олон улсын туршлагад үндэслэн нэвтрүүлэх	Сүүний фермерийн стандарт -1, эрүүл ахуйн зохистой дадлыг нэвтрүүлж, зохистой дадлын хэрэгжилтэд хөндлөнгийн баталгаажуулалт, үнэлгээ хийх системийг олон улсын туршлагад үндэслэн нэвтрүүлсэн байна.			

3	1.3.махны чиглэлийн үхэр, хонь үржүүлэх, бордох чиглэлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчид, мэргэжлийн холбоод, боловсруулах үйлдвэрийн хамтын ажиллагааг гарал үүслийн баталгаажуулалт, хяналтад суурилсан мал, мах бэлтгэн нийлүүлэх сүлжээнд шилжүүлж, тогтолцооны шинэчлэлийг дэмжих, хөгжүүлэх;	Махны чиглэлийн үхрийн аж ахуйгаас мах бэлтгэн нийлүүлэх кластерын системийн сүлжээг бий болгох, бүртгэх, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх	шинээр бий болгох, шинэчлэх махны үхрийн аж ахуйн кластерын системийн тоо - 3	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, махны чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Хорио цээрийн байгууламж бүхий хонь бордох жишиг аж ахуй байгуулах	Хорио цээрийн байгууламж бүхий хонь бордох жишиг аж ахуйг 3-аас доошгүй байгуулна.			
4	1.4.гахайн аж ахуйн үйлдвэрлэлийг томоохон (500-аас дээш толгой), дунд (150-500 хүртэл толгой), өрхийн (150-аас доош толгой) гэсэн гурван түвшнээр ангилж, цэвэр үүлдрийн үржлийн өсвөр хээлтэгч, хээлтүүлэгчээр хангах үржлийн аж ахуйн үйлчилгээ, тэжээл нийлүүлэлтийн сүлжээ бүхий кластерын зохион байгуулалтыг мэргэжлийн холбооны үйл ажиллагаанд түшиглэн хөгжүүлэхийг бодлогоор дэмжих;	Гахайн аж ахуйд кластерын систем бий болгох	шинээр бий болгох гахайн аж ахуйн кластерын системийн тоо-2	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, гахайн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Мэргэжлийн холбооны үйл ажиллагаанд суурилан гахайн аж ахуйг үйл ажиллагааны түвшнээр ангилан бүртгэх, баталгаажуулах, кластер системийн үйлчилгээг чиглүүлэх	Үйл ажиллагааны түвшнээр ангилж, баталгаажуулсан аж ахуйн тоо			
5	1.5.зөгийн аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг бүсчлэл, хамтын ажиллагааны цар хүрээгээр кластерын зохион байгуулалтад оруулахыг бодлогоор дэмжиж, мэргэжлийн холбоодын үйл ажиллагаанд түшиглэн хөгжүүлэх;	Зөгийн аж ахуйд кластерын систем бий болгох	шинээр бий болгох зөгийн аж ахуйн кластерын системийн тоо-2	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
6	1.6.мал аж ахуйн бусад чиглэлийн эрчимжсэн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг өргөтгөх, сайжруулахад хөнгөлөлттэй зээлийн бодлогоор дэмжих, мэргэжил, арга зүй, технологийн зөвлөгөө өгөх;	Эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдийг мэргэжил, арга зүй, технологийн зөвлөгөөгөөр хангах системийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	арга зүй, технологийн зөвлөгөө үзүүлсэн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийн тоо - 3000 /давхардсан тоогоор/	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, сум, дүүргийн ХАА-н тасаг, эрчимжсэн МАА эрхлэгчид	2019-2023
		Шувуу, туулай, загасны аж ахуй эрхлэгчдэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх	Шувуу, туулай, загасны аж ахуй эрхлэгч 10-аас доошгүй аж ахуй нэгжид зээлийн дэмжлэг үзүүлэх			
7	1.7.цэвэр үүлдрийн үржлийн мал, зориулалтын техник, тоног төхөөрөмж, тэжээл нийлүүлэх, бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрт хүргэх зэрэг ложистикийн төрөлжсөн үйлчилгээг хөгжүүлэхэд хөнгөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх;	Цэвэр үүлдрийн үржлийн малыг зориулалтын тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэх ложистикийн төрөлжсөн үйлчилгээг хөгжүүлэх	ложистикийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тоо- 50	ХХААХҮЯ, ЗТЯ	Бүх шатны Засаг дарга, боловсруулах үйлдвэр, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023

		Эрчимжсэн аж ахуйд шаардагдах техник, тоног төхөөрөмжийг захиалах, нийлүүлэх, хүргэх ложистикийн төрөлжсөн үйлчилгээг хөгжүүлэх	ложистикийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тоо- 30	ХХААХҮЯ, ЗТЯ	Бүх шатны Засаг дарга, боловсруулах үйлдвэр, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Төрөл бүрийн малын тэжээл, өвс бэлтгэх, захиалгаар хүргэх ложистикийн төрөлжсөн үйлчилгээг хөгжүүлэх	ложистикийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тоо -100	ХХААХҮЯ, ЗТЯ	Бүх шатны Засаг дарга, боловсруулах үйлдвэр, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн МАА-н үйлдвэрлэлд орчин үеийн дэвшилтэд технологийн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг нэвтрүүлэхэд зээлийн дэмжлэг үзүүлэх.	зээлийн дэмжлэг 10-аас доошгүй аж ахуй нэгжид үзүүлсэн байна.	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод		
		Эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдээс үйлдвэрлэсэн түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг зориулалтын тэвэрээр захиалгат газар, үйлдвэрт хүргэх ложистикийн төрөлжсөн үйлчилгээг хөгжүүлэх	ложистикийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тоо -100	ХХААХҮЯ, ЗТЯ	Бүх шатны Засаг дарга, боловсруулах үйлдвэр, эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
8	1.8.эрчимжсэн аж ахуйд сүрэг сэлбэх үржлийн гойд ашиг шимт хээлтэгч, эх сүргийг нийлүүлэх чиглэлээр дагнасан үржлийн аж ахуй эрхлэгчид олон улсын байгууллагатай хамтарсан төсөл хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;	Эрчимжсэн аж ахуйд чиглэл тус бүрт сүрэг сэлбэх үржлийн гойд ашиг шимт мал нийлүүлэх үржлийн аж ахуйнуудыг бий болгох	шинээр бий болсон үржлийн аж ахуйн тоо -25	ХХААХҮЯ	Бүх шатны Засаг дарга, ОУБ	2019-2023
9	1.9.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчид бэлчээр, хадлангийн газар, таримал тэжээл тариалах тариалангийн талбайг гэрээгээр ашиглуулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх, хэрэгжилтийг хангах.	Хууль эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх	Хууль, тогтоомж, шийдвэрийн тоо-1	ХХААХҮЯ	БХБЯ, ОУБ, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2020
		Бэлчээр дэх өвс, ургамлын бүтэц, тархац, ургац, ус, тэжээлийн нөөцийн урьдчилсан судалгааг хийж, эрчимжсэн мал аж ахуй, түүнд суурилсан үйлдвэрлэлийг бүсчилсэн, эсхүл хэсэгчилсэн хэлбэрээр хөгжүүлэх чиглэл, бүсийг тогтоох	Судалгааны тоо – 5 бүсээр	ХХААХҮЯ	БХБЯ, ОУБ, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2020

Зорилт 2."Мал, амьтны гаралтай зарим нэр төрлийн бүтээгдэхүүний импортыг бууруулах, экспортыг дэмжих, дотоодын үйлдвэрлэлийг хамгаалах" зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:рилт 3.1.Эрчимжсэн аж ахуйн үйл ажиллагааг төрөлжүүлж, клий

1	2.1.шингэн сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, үхрийн хөлдүү мах, өндөг, гахай,шувууны мах, өөх, зөгийн балны импортыг үе шатайгаар бууруулах, зарим нэр төрлийн бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг мэргэжлийн холбоодтой хамтран төлөвлөж, хэрэгжүүлэх;	Шингэн сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг импортыг бууруулах төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлэх	мэргэжлийн холбоотой хамтран батлаж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний тоо-1	ХХААХҮЯ, мэргэжлийн холбоо	Сүүний болон хосолмол ашиг шимт үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн үхрийн аж ахуйн махны экспортыг нэмэгдүүлэх, үхрийн хөлдүү махны импортыг бууруулах төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлэх	мэргэжлийн холбоотой хамтран батлаж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний тоо-1	ХХААХҮЯ, Махны үхэр үржүүлэгчдийн холбоо	Махны холбоо, махны чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Шувууны мах, өндөгний импортыг бууруулах төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлэх	мэргэжлийн холбоотой хамтран батлаж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний тоо-1	ХХААХҮЯ, Шувуу үржүүлэгчдийн холбоо	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Гахайн мах, өөхний импортыг бууруулах төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлэх	мэргэжлийн холбоотой хамтран батлаж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний тоо-1	ХХААХҮЯ, Гахай үржүүлэгчдийн холбоо	Гахайн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Зөгийн балны импортыг бууруулах, экспортыг нэмэгдүүлэх төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлэх	мэргэжлийн холбоотой хамтран батлаж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний тоо-1	ХХААХҮЯ, Зөгий үржүүлэгчдийн холбоо	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хөгжлийн чиг хандлагын судалгааг хийх	Судалгааны тоо-1	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, судлаачид	2019-2020
		Мал, амьтны гаралтай зарим нэр төрлийн эм, гоо сайхны бүтээгдэхүүний түүхий эдийг бэлтгэх, үйлдвэрлэх, экспортлох чиглэлийн судалгааг явуулах, эрдэм шинжилгээний болон үйл ажиллагааны тухайлсан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Судалгааны тоо-1 Эрдэм шинжилгээний төслийн тоо- 2	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, судлаачид	2020-2023
2	2.2.сүүний чиглэлийн үхрийн эрчимжсэн аж ахуйн үйлдвэрлэл, технологийн түвшинг сайжруулан, гойд ашиг шимт үхрийн тоог нэмэгдүүлэх, зохиомол хээлтүүлгийн цар хүрээг тэлэх арга хэмжээг	Сүүний эрчимжсэн одоо ажиллаж байгаа аж ахуйнуудыг холдинг компанид нэгдэн хөгжихийг дэмжих замаар дотоодын сүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	Шингэн сүү үйлдвэрлэлийн өсөлт- 40 хувь	ХХААХҮЯ, Монголын сүүний нэгдсэн холбоо эрхлэгчид	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, сүүний эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчид боловсруулах үйлдвэр,	2019-2023

	хэрэгжүүлж, дотоодын шингэн сүүний үйлдвэрлэл, боловсруулалтыг өсгөх, импортын шингэн болон шар сүүг 100 хувиар халж, цөцгийн тос, аарц тараг зэрэг сүүн бүтээгдэхүүний импортыг 30 хүртэл хувиар бууруулах;	Хуурай сүүний импортын татварыг боломжит дээд хэмжээнд нэмэгдүүлж тогтоох	нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хууль тогтоомжийн тоо – 1	ХХААХҮЯ	СЯ, Монголын сүүний нэгдсэн холбоо	2021-2022
		Шингэн сүү, сүүн бүтээгдэхүүний импортын хэмжээг бууруулах	импортын шингэн сүүний хэмжээ– 0 хувь импортын шар сүүний хэмжээ -0 хувь	Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний импортыг бууруулах	импортын хуурай сүүг бууруулах хэмжээ -30,0 хувь импортын бусад сүүн бүтээгдэхүүнийг бууруулах хэмжээ-15 хувь	Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
3	2.3.махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйн технологийн эрчимжүүлэлтийг дэмжиж, махны экспортын бодлогод нийцүүлэн мал бордох үр ашигтай аргачлал, технологийг нэвтрүүлж мах үйлдвэрлэлийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, үхрийн хөлдүү махны импортыг бүрэн халж, махны экспортыг 30,0 хувиар нэмэгдүүлэх;	Махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйн эрчимжүүлэлтийг дэмжих	махны үхэр, хонины эрчимжсэн аж ахуйн тооны өсөлт- 20 хувь	Махны үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Мал бордох үр ашигтай аргачлал, дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн дэвшилтэт технологи, аргачлалын тоо - 5	Махны үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Үхрийн хөлдүү махны импортыг бууруулж, экспортыг нэмэгдүүлэх	импортын үхрийн хөлдүү махны хэмжээ– 0 хувь үхрийн махны экспортын өсөлт - 30,0 хувь	Махны үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
4	2.4.шувууны аж ахуйн технологийн түвшин, эрчимжүүлэлтийг сайжруулах, сүрэг сэлбэх хэрэгцээнд дэгдээхэй нийлүүлэх үржлийн аж ахуйд бодлогын дэмжлэг үзүүлэх, мэргэжлийн холбоодын үйл ажиллагаанд түшиглэн шувууны мах, өндөг үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, импортын өндгийг 90 хувь, шувууны махыг 30 хувиар бууруулах;	Шувууны аж ахуйн технологийн түвшин, эрчимжүүлэлтийг дэмжиж, шувууны мах, өндөг үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	-шувууны мах үйлдвэрлэлийн өсөлт 30 хувь өндөг үйлдвэрлэлийн өсөлт- 50 хувь	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Шувууны үржлийн аж ахуйд бодлогын дэмжлэг үзүүлэх	дэмжлэг үзүүлсэн үржлийн аж ахуйн тоо -5	ХХААХҮЯ	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2020-2021
		Өндөг, шувууны махны импортын хэмжээг бууруулах	-импортын өндөгний бууралт -90,0 хувь –импортын шувууны махны бууралт - 30 хувь	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод	2019-2023

5	2.5.том, дунд түвшний гахайн аж ахуйг чадавхижуулж дотоодын үйлдвэрлэлийг хамгаалах, үржлийн өсвөр гахай, бүрэн найрлагат гэжээлээр хангах кластерын тогтолцоог хөгжүүлэн, гахайн мах, өөхний импортыг 15,0 хувиар бууруулах;	Гахайн аж ахуйг чадавхижуулж, дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	гахайн том, дунд түвшний аж ахуйн тооны өсөлт- 20 хувь	Гахайн эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Гахайн мах, өөхний импортын хэмжээг бууруулах	импортын гахайн мах, өөхний бууралт -15 хувь	Гахайн эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчид	Боловсруулах үйлдвэр, мэргэжлийн холбоод	2019-2023
6	2.6.зөгийн аж ахуйн зохион байгуулалт, үйлдвэрлэлийн технологийн түвшин, зөгийчдийн мэдлэг, ур чадварыг сайжруулан дотоодын үйлдвэрлэлийг хамгаалах ажлыг мэргэжлийн холбоотой хамтран гүйцэтгэж, зорилтот зах зээлд бэлтгэн нийлүүлэх зөгийн бал, бусад дагалдах бүтээгдэхүүний тоо хэмжээ, нэр төрлийг нэмэгдүүлэн, импортын зөгийн балыг 70 хувиар бууруулах;	Зөгийн аж ахуйн зохион байгуулалтыг сайжруулах	зохион байгуулалтад оруулах зөгийн кластерын систем -1	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Зах зээлд бэлтгэн нийлүүлэх зөгийн бүтээгдэхүүний хэмжээг нэмэгдүүлэх	- зөгийн бал үйлдвэрлэлийн өсөлт- 30 хувь, - зөгийн бусад дагалдах бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо хэмжээний өсөлт – 5 хувь	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Зөгийчдийн мэдлэг, ур чадварыг сайжруулах	технологийн мэдлэг олгох сургалтын тоо - жил бүр 2 удаа	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Зөгийн балны импортыг бууруулж, экспортыг нэмэгдүүлэх	-импортын зөгийн балны бууралт-70,0 хувь -зөгийн балны экспортын өсөлт 10,0 хувь	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоод, ОУБ	2019-2023
7	2.7.мал,амьтны гаралтай импортын ижил төстэй бараа, бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг хамгаалах тарифын болон тарифын бус зохицуулалтыг тухай бүр авч хэрэгжүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн зарим үйл ажиллагааг ААНОАТ-аас чөлөөлөх эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлэх	нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан хууль, тогтоомжийн тоо -2	ХХААХҮЯ	СЯ, Мэргэжлийн холбоод	2021-2022
8	2.8.шувууны аж ахуйд сүрэг сэлбэх үр тогтсон өндөг, үржлийн амьд шувуу, дэгдээхэйг импортоор оруулахад татварын хөнгөлөлт үзүүлэх, импортын өндгөнд 5 дугаар сарын 01-нээс 11 дүгээр сарын 15-ны хооронд улирлын хязгаарлалт тогтоох асуудлыг судалж, хэлэлцүүлэх.	Импортын барааны татварын хувь хэмжээг тогтоох асуудлыг судалж, холбогдох эрх зүйг бүрдүүлэх	судалж, хэлэцүүлсэн арга хэмжээ, төслийн тоо -2	ХХААХҮЯ	СЯ, ГХЯ, МҮХАҮТ, Мэргэжлийн холбоо	2020-2021

Зорилт 3."Гойд ашиг шимт үржлийн мал, амьтны тоог нэмэгдүүлж, хот суурингийн хүн амын хүнсний хэрэгцээний сүү, мах, өндөг, зөгийн бал болон бусад түүхий эд, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, хангамжийг сайжруулах" зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:рилт

1.	3.1.сүүний чиглэлийн цэвэр үүлдрийн 3600 хээлтэй гунж, хосолмол ашиг шимт 2200 хээлтэй гунжийг импортлон нутагшуулах, тэдгээрийн үр төлд удам зүйн үнэлгээ хийх, бүртгэлжүүлэх арга хэмжээг мэргэжлийн байгуулага, холбоодын хамтын ажиллагааны хүрээнд хэрэгжүүлж, сүүний үхрийн аж ахуйн эрчимжүүлэлт, кластерыг хөгжүүлэх	Сүүний чиглэлийн цэвэр үүлдрийн үхэр импортлож, нутагшуулах	импортлон нутагшуулсан цэвэр үүлдрийн үхрийн тоо: -сүүний чиглэлийн хээлтэй гунж- 3600 -хосолмол ашиг шимийн хээлтэй гунж - 2200	ХХААХҮЯ, Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	СЯ, Засгийн газрын тусгай сан, Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ОУБ	2020-2023
		Сүүний чиглэлийн эрчимжсэн аж ахуй, тэдгээрт үржүүлж байгаа үхэр сүргийг бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоонд хамруулах	Малын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгүүлсэн сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчдийн хувь-100 - сүүний үхрийн тоо - 70,0 мянга	ХХААХҮЯ, Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ОУБ	2020-2023
		Сүүний чиглэлийн цэвэр үүлдрийн үхрийн үр төлд удам зүйн үнэлгээ хийх ажлыг зохион байгуулах	удам зүйн үнэлгээ хийсэн үхрийн тоо - 2100	ХХААХҮЯ, Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ОУБ	2020-2023
		Европын бүсээс цэвэр үүлдрийн сүүний болон хосолмол ашиг шимт үржлийн хээлтэй гунж, гүн хөлдөөсөн үр экспортлох, импортлох хорио цээрийн нөхцөл тохирох	Тохирсон хорио цээрийн нөхцөл	МЭЕГ, МХЕГ	ХХААХҮЯ, Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2021
2	3.2.махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйд махны хэмжээ, гарцыг нэмэгдүүлэх үржил селекцийн ажлыг явуулж, гадаадаас авчирсан махны чиглэлийн гойд ашиг шимт үхэр, хонины тэжээллэг, арчилгаа, маллагааны технологийг мөрдүүлж, удам зүйн үнэлгээгээр шалгарсан үржлийн өсвөр бухыг бойжуулах, зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээний хамрах хүрээг тэлэх, бүсчлэлийн бодлогоор махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйн эрчимжүүлэлт, кластерыг дэмжин хөгжүүлэх;	Үхэр, хонины махны гарцыг нэмэгдүүлэх үржил селекцийн ажлын хөтөлбөрийг баталж, хэрэгжүүлэх	батлуулж, хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн тоо -2	ХХААХҮЯ, Сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгчид	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ОУБ	2020-2023
		Удам зүйн үнэлгээгээр шалгарсан махны чиглэлийн үржлийн өсвөр бух, хуцыг бойжуулах, зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээ дэмжих	дэмжлэг үзүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо -100	ХХААХҮЯ, Засгийн газрын тусгай сан	МУСҮТ, Махны үхрийн, хонины аж ахуй эрхлэгчид мэргэжлийн холбоо, ОУБ	2019-2023
		Махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйн хамрах хүрээг бүсчлэлийн бодлогоор тэлж, эрчимжүүлэлт, кластерыг хөгжүүлэх	махны чиглэлийн үхэр, хонины аж ахуйг хөгжүүлэх бүсчлэлийн бодлогын баримт бичиг -1, аж ахуй эрхлэгчдийн тооны өсөлт 20 хувь	ХХААХҮЯ, Засгийн газрын тусгай сан	МУСҮТ, Махны үхрийн аж ахуй эрхлэгчид Мэргэжлийн холбоо, ОУБ	2019-2023

3	3.3.өндөгний болон махны чиглэлийн тухайлсан үүлдрийн үржлийн 20,0 мянган өндгийг импортлох, хоногийн настай дэгдээхэйг бойжуулж аж ахуйн нэгжүүдийн сүрэг сэлбэх хэрэгцээнд нийлүүлэх үржлийн аж ахуйг бий болгох, өндөгний чанар, баталгаажуулалт, импортын өндөгний хяналтыг сайжруулах чиглэлээр мэргэжлийн байгууллага, холбоод хамтын ажиллагааг нягтруулж, үржлийн аж ахуй, мал эмнэлгийн үйлчилгээ, тэжээл бэлтгэн нийлүүлэх сүлжээ бүхий шувууны аж ахуйн эрчимжүүлэлт, кластерыг дэмжин хөгжүүлэх;	Бодлогын түвшинд цэвэр үүлдрийн тахианы үржлийн өндөг импортлохыг дэмжих	импортлох үржлийн өндөгний тоо - 20,0 мянга	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	ХХААХҮЯ, Шувуу үржүүлэгчдийн холбоо	2019-2023
		Хоногийн настай дэгдээхэй бойжуулах, нийлүүлэх үржлийн аж ахуйг бий болгох	шувууны үржлийн аж ахуйн тоо -5	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	Шувуу үржүүлэгчдийн холбоо	2019-2023
		Дотоодын болон импортын өндөгний чанарын баталгаажуулалт, хяналтыг сайжруулах	баталгаажуулалт, хяналт хийх үзлэгийн тоо - сар тутамд	МХЕГ, мэргэжлийн холбоод	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Шувууны аж ахуйд мал эмнэлгийн үйлчилгээг сайжруулах	мал эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх нэгжийн тоо - 20	МЭЕГ	Мал эмнэлгийн нэгж, Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Шувуунд зориулсан тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, импортын шувууны тэжээлийг бууруулах	-тэжээл үйлдвэрлэлийн өсөлт- 20 хувь -шувууны тэжээлийн импортын хэмжээний бууралт – 20 хувь	Тэжээлийн үйлдвэр	Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
4	3.4.цэвэр үүлдрийн 1000 мэгж, 50 бодонг Европын Европын бүсээс импортлон гахайн аж ахуйд үржлийн шинэ хөтөлбөр хэрэгжүүлэн өсвөр хээлтэгч, хээлтүүлэгч бойжуулж аж ахуйн нэгжүүдийн сүрэг сэлбэх хэрэгцээг хангах, зохиомол хээлтүүлгийн явуулын үйлчилгээ үзүүлэх, бүртгэлжүүлэх арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллага, холбоод хамтран хэрэгжүүлэхийг дэмжиж, үржлийн аж ахуй, мал эмнэлгийн үйлчилгээ, тэжээл бэлтгэн нийлүүлэх сүлжээ бүхий гахайн аж ахуйн эрчимжүүлэлт, кластерыг дэмжин хөгжүүлэх;	Бодлогын түвшинд Европын бүсээс цэвэр үүлдрийн үржлийн гахай импортлоход дэмжлэг үзүүлэх	импортлох цэвэр үүлдрийн гахайн тоо: - 1000 мэгж, - 50 бодон	ХХААХҮЯ, Гахайн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоо, ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САН, ОУБ	2019-2023
		Гахайн аж ахуйд үржил селекцийн ажлын шинэ хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх	боловсруулж, хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн тоо -1	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоо	Гахайн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Гахайн аж ахуйд зохиомол хээлтүүлгийн явуулын үйлчилгээг нэвтрүүлэх	үйлчилгээ үзүүлэх гахайн тоо- 5000	Мэргэжлийн холбоо,	Гахайн аж ахуй эрхлэгчид, Мал үржүүлгийн техникчид	2020-2023
		Гахайн аж ахуйн эрчимжүүлэлт, кластерыг дэмжин хөгжүүлэх	дэмжлэг үзүүлсэн гахайн аж ахуйн тоо- 20	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоо,	Гахайн аж ахуй эрхлэгчид	2020-2023
5	3.5.өндөр ашиг шимт, баталгаажсан зөгийн үүлдрийн 2000 бүлийг импортлон нутагшуулах, дотоодын үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний	Өндөр ашиг шимт, баталгаажсан зөгийн үүлдрийн 2000 бүлийг импортлон нутагшуулахад дэмжлэг үзүүлэх	импортлох баталгаажсан зөгийн үүлдрийн тоо: - 2000 бүл	ХХААХҮЯ, Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоо, Засгийн газрын тусгай сан, ОУБ	2020-2021

	чанарыг баталгаажуулах, зөгийн үржлийн ажлыг сайжруулах, чадавхижуулах арга хэмжээг мэргэжлийн байгууллага, холбоодтой хамтран хэрэгжүүлэх, гадаадын хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгээр зөгийн аж ахуйн кластерыг хөгжүүлэх;	Зөгийн дотоодын үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний чанарыг баталгаажуулах, хяналт тавих системийг хөгжүүлэх	баталгаажуулалт, хяналт хийх үзлэгийн тоо – жилд 2-оос доошгүй удаа	МХЕГ, мэргэжлийн холбоод	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	2019-2023
		Зөгийн аж ахуйг чадавхижуулах, кластерын систем хөгжүүлэх арга хэмжээг гадаадын хөрөнгө оруулалтын дэмжлэгээр хэрэгжүүлэх	Зөгийн бүлийн тооны өсөлт 3,0 хувь Зөгийн бал үйлдвэрлэлийн өсөлт- 3,0 дахин	Зөгийн аж ахуй эрхлэгчид	Мэргэжлийн холбоо, ХХААХҮЯ, ОУБ	2020-2023
6	3.6. хот, суурингийн хүн амын хүнсний хэрэгцээнд эрчимжсэн аж ахуйгаас бэлтгэн нийлүүлэх сүү, мах, өндөг, зөгийн бал болон бусад түүхий эд, бүтээгдэхүүний хангамж, хүртээмж, аюулгүй байдлын баталгааг сайжруулах үйл ажиллагаанд бодлогын болон санхүүжилтийн дэмжлэг үзүүлэх.	Эрчимжсэн аж ахуйнуудаас бэлтгэн нийлүүлэх түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг баталгаажуулах тогтолцоог бүрдүүлэх	Бүртгэлийн нэгдсэн системд хамруулсан иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо -1000	ХХААХҮЯ,	МЭЕГ, Мэргэжлийн холбоо, ОУБ	2019-2023
		Цэцэрлэг, бага ангийн хоол, үдийн цайнд үнээний эрүүл, цэвэр сүү боловсруулж үйлдвэрлэсэн сүү, тараг өдөр бүр уулгах дэд хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	Цэцэрлэг, сургууль дээр сүү, тараг тогтмол уух хүүхдийн тооны өсөлт 60 хувь	ХХААХҮЯ	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо	2019-2023
		Шингэн сүүний чанар, аюулгүй байдал, гарал үүслийг баталгаажуулах бүртгэлийн системийг хөгжүүлэх	Үйлдвэрт нийлүүлсэн шингэн сүүнд баталгаа өгөх хамралтын хувь - 100 хувь	ХХААХҮЯ	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид,	2020-2023
		Эрчимжсэн аж ахуйн түүхий эд, бүтээгдэхүүн бэлтгэн нийлүүлэлт, чанар, аюулгүй байдлыг сайжруулахад санхүүжилтийн дэмжлэг үзүүлнэ	Чанар, аюулгүй байдлын баталгаажуулалтыг тогтмолжуулсан эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдийн тоо - 500	ХХААХҮЯ	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид, ОУБ	2020-2023
7	3.7. эрчимжсэн аж ахуй, тариалангийн үйлдвэрлэлийг хослон эрхлэх үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжиж, гурилын үйлдвэрүүдийг түшиглэн бүс нутгийн хэмжээний тэжээл үйлдвэрлэл, тэжээл хүргэлтийн үйлчилгээний ложистикийг хөгжүүлэх.	Эрчимжсэн аж ахуй, тариалангийн үйлдвэрлэл хослон эрхлэх үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжих	хосолсон аж ахуй эрхлэгчдийн тооны өсөлт -20 хувь	ХХААХҮЯ	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	2019-2023
		Аймаг, бүсийн гурилын болон тэжээлийн үйлдвэрүүдийн хүчин чадал ашиглалтыг нэмэгдүүлэх	Хүчин чадлын ашиглалтын өсөлт – 20 хувь	Тэжээлийн үйлдвэрүүд	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	2019-2023

8	3.8.одоо байгаа малын тэжээлийн үйлдвэр, цехийн тоо, байршил, хүчин чадлын ашиглалтын түвшинг тогтоож, тэжээлийн үндсэн түүхий эдийн нөөцийг бүрдүүлэхэд хөнгөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлж, эрчимжсэн аж ахуйн хүчит тэжээлийн хангамжийг 30 хувиар сайжруулах.	Малын тэжээлийн үйлдвэр, цехийн тоо, байршил, хүчин чадлын ашиглалтын түвшинг тогтоох	Судалгааны ажлын тайлан -1	ХХААХҮЯ	Тэжээлийн үйлдвэрүүд	2019
		Эрчимжсэн аж ахуйн тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, хүргэлтийн үйлчилгээг сайжруулах	эрчимжсэн мал аж ахуйн тэжээлийн хангамжийн өсөлт 40,0 хувь	ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид,	Тэжээлийн үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
9	3.9.тариалангийн 100,0 мянга хүртэлх га талбайд тэжээлийн ургамал тариалж, эрчимжсэн аж ахуйн шүүст болон ногоон тэжээлийн хангамжийг 50 хувиар нэмэгдүүлэх.	Малын тэжээлийн ургамал тариалах тариалангийн талбайг эргэлтэнд оруулах	тэжээлийн ургамал тариалах талбайн хэмжээ- 100,0 мянга хүртэлх га	ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	Тэжээлийн үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Эрчимжсэн аж ахуйн шүүст болон ногоон тэжээлийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	шүүст болон ногоон тэжээл хангамжийн өсөлт- 50 хувь	ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид,	Тэжээлийн үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Малын тэжээлийн үр, таримал болон хүчит тэжээлийг татвар, НӨАТ-аас чөлөөлөх эрх зүйн орчинг судлах, холбогдох төслийг боловсруулж хэлэлцүүлэх	Боловсруулж, хэлэлцүүлсэн эрх зүйн актын төслийн тоо - 1	ХХААХҮЯ	СЯ, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Улсын нөөцөд малын ногоон тэжээл, шүүст тэжээл нөөцлөдөг тогтолцоог бий болох	Улсын нөөцөд бүрдүүлэх ногоон, шүүст тэжээлийн эзлэх хувийн жин – 10 хувь	ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	Тэжээлийн үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2020-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдэд зориулагдсан өвс, тэжээл хадгалах, борлуулах тусгай цэг бий болгох	30000-с дээш хүн амтай суурин газарт бий болсон цэгийн тоо – 5, үүний дотор Улаанбаатарт бий болгосон цэгийн тоо - 2	Тэжээлийн үйлдвэрүүд,	Мэргэжлийн холбоод	2020-2023
10	3.10.гахай, шувууны тэжээлийн орцын үндсэн болон бусад түүхий эд, шар буурцаг, наранцэцэгийн шахдас, төмрийн бэлдмэл, амин дэм, амин хүчлийн импортын татварыг бууруулах асуудлыг судалж, шийдвэрлүүлэх.	Импортын барааны татварын хувь хэмжээг шинэчлэх, өөрчлөх асуудлыг судалж, холбогдох эрх зүйн баримт бичгийг боловсруулан хэлэлцүүлэх	судалж, хэлэлцүүлсэн арга хэмжээ, төслийн тоо -1	ХХААХҮЯ м,	СЯ, ГХЯ, МҮХАҮТанхим, Мэргэжлийн холбоо	2020-2021

Зорилт 4.” Эрчимжсэн аж ахуйд байгаль орчинд ээлтэй техник, технологийн шинэчлэл, сайжруулалтыг үе шаттай хэрэгжүүлж, бүтээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:рилт

1	4.1.бүс нутгийн хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл, технологийн паркийн системд эрчимжсэн мал аж ахуйн кластерыг хөгжүүлэхэд бодлогын дэмжлэг үзүүлэх;	Бүсчилсэн хөгжлийн бодлогод нийцүүлж, эрчимжсэн мал аж ахуйн кластерыг хөгжүүлэх	Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл, технологийн паркийн системд холбогдсон эрчимжсэн аж ахуйн тоо -5	ХХААХҮЯ, ҮХГ	СЯ, бүх шатны Засаг дарга, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	2020-2023
		ЭМАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд санхүү, хүний нөөц, маркетинг, хууль зүй болон бусад чиглэлээр сургалт хийж, технологийн зөвлөгөө үзүүлэх	Сургалтад хамрагсдын тоо – жилд 200-иас доошгүй Технологийн зөвлөгөө - жилд 500	ХХААХҮЯ, Аймаг, нийслэлийн ХХААГ	ХААИС-ийн МААБТС, сум, дүүргийн ХАА-тасаг, мэргэжлийн холбоод	2020-2021
		Шингэн сүү үйлдвэрлэх нэмүү өртгийн хэлхээний дэмжих үйл ажиллагааны хүрээнд хөдөө аж ахуйн зохистой дадлын болон технологийн сургалтыг тогтмол зохион байгуулах, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээг нэвтрүүлэх, хэрэгжилтэд мониторинг хийх	Сургалтад хамрагсдын тоо – жилд 100-иас доошгүй Мониторингийн тоо -1 удаа	ХХААХҮЯ, Аймаг, нийслэлийн ХХААГ	ХААИС-ийн МААБТС, сум, дүүргийн ХАА-тасаг, мэргэжлийн холбоод	2020-2021
		ЭМАА-н үйлдвэрлэлийн технологийг сайжруулах, эрхлэгчдийг дэмжсэн үйл ажиллагаа, сургалтыг ОУБ-аас хэрэгжүүлж байгаа төслийн нэгжүүдтэй хамтран зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо-жилд 2-оос доошгүй удаа	Мэргэжлийн холбоод	ХХААХҮЯ, ОУБ-ын төсөл	2020-2021
2	4.2.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг явуулах, мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардлагатай техник тоног төхөөрөмж, багаж, хэрэгсэл, үржлийн мал, амьтан, үржүүлгийн бүтээгдэхүүний импортын гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн татварыг хөнгөлөх, чөлөөлөх асуудлаар холбогдох хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;	Эрчимжсэн аж ахуйн тоног төхөөрөмжийг Гаалийн болон НӨАТ-аас чөлөөлөх тоног төхөөрөмжийн жагсаалтад тусгах судалгааг хийж, холбогдох эрх зүйд тусгуулан, хэлэлцүүлэх	Жагсаалтад шинээр тусгасан тоног, төхөөрөмжийн нэр төрөл	ХХААХҮЯ, СЯам	Мэргэжлийн холбоод	2020-2021
		Хүнсний өндөг, тахианы махны импортын татварыг 20 хувьд хүргэх асуудлыг судалж, эрх зүйн баримт бичгийн төслийг боловсруулан хэлэлцүүлэх	Боловсруулж, хэлэлцүүлэх эрх зүйн баримт бичгийн тоо - 1	ХХААХҮЯ, СЯам	Мэргэжлийн холбоод	2020-2023
		Эх сүргийн дэгдээхий болон үр тогтсон өндгийг гаалийн татвараас чөлөөлөх асуудлыг судалж, эрх зүйн баримт бичгийн төслийг боловсруулан хэлэлцүүлэх	Боловсруулж, хэлэлцүүлэх эрх зүйн баримт бичгийн тоо - 1	ХХААХҮЯ, СЯам	Мэргэжлийн холбоод	2020-2023
		Шувуу, гахайнд зориулсан тэжээлийн үйлдвэрийн тоног төхөрөмж, шар буурцаг, наранцэцэг, болон витамин, амин хүчил болон тэдгээрийн витаминь холимогийг гааль, НӨАТ -аас чөлөөлөх асуудлыг судалж, хэлэлцүүлэх	Боловсруулж, хэлэлцүүлэх эрх зүйн баримт бичгийн тоо - 11	ХХААХҮЯ, СЯам	Мэргэжлийн холбоод	2020-2023

		Үржлийн мал, амьтан, үржүүлгийн бүтээгдэхүүнийг импортын гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн татварыг хөнгөлөх, чөлөөлөх асуудлаар судлагаа хийх	Боловсруулж, хэлэлцүүлэх эрх зүйн баримт бичгийн тоо - 1	ХХААХҮЯ, СЯам	Мэргэжлийн холбоод	2020-2021
3	4.3.эрчимжсэн аж ахуйн үйлдвэрлэлийн сөрөг нөлөөллийг багасгах, хадлан, тэжээлийн өртгийг бууруулах хүчин зүйлсийг судлан тогтоож, мал, амьтны төрөл тус бүрт зориулагдсан тэжээллэгийн үр ашигтай хувилбаруудыг туршилтаар гаргахад бодлогын дэмжлэг үзүүлэх;	Малын хадлан, тэжээлийн өртгийг бууруулахад нөлөөлөх хүчин зүйлсийг судалгааг хийх	Судалгааны тоо -1	ХХААХҮЯ	ХААИС, Мэргэжлийн холбоод, судлаачид	2019-2020
		Эрчимжсэн аж ахуйн үйлдвэрлэлийн сөрөг нөлөөллийг багасгах хүчин зүйлсийн судалгааг хийх	Судалгааны тоо -1	ХХААХҮЯ	ХААИС, Мэргэжлийн холбоод, судлаачид	2019-2020
		Мал, амьтны төрөл тус бүрт зориулагдсан тэжээллэгийн туршилтууд хийх	Туршилт судалгааны тоо -5	МЭЭШХ	Судлаачид, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2021
4	4.4.дарш хийх, олон найрлагат хорголжин, багсармал тэжээл, макро, микро элементээр баяжуулсан эрдсийн шахмал, уурагжуулсан, витаминжүүлсэн тэжээл үйлдвэрлэлд хөнгөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлж, мал, амьтны төрөл, ашиг шимийн чиглэл, түвшин, физиологийн онцлогт нийцсэн төгс чанартай тэжээлээр хангах нөхцөл бүрдүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн мал, амьтны төрөл, ашиг шимийн чиглэл, түвшин, физиологийн онцлогт нийцсэн төгс чанартай тэжээлээр хангах нөхцөл бүрдүүлэх	Тэжээл үйлдвэрлэлийн чиглэлээр хөнгөлттэй зээлийн дэмжлэг авсан аж ахуйн нэгж, иргэдийн тоо- 500	ХХААХҮЯ, ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САН	Бүх шатны Засаг дарга, тэжээлийн үйлдвэрүүд	2019-2023
		Гидрофоб тэжээл тариалах технологи нэвтрүүлэх ажлыг хөнгөлөлттэй нөхцлөөр дэмжихх	Гидрофоб тэжээл бэлгэдэг аж ахуйн нэгжийн тооны өсөлт – 10 дахин	ХААХҮЯ	Монголын сүүний нэгдсэн холбоо, сүүний эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчид	2020-2023
5	4.5.мах, махан бүтээгдэхүүн, өндөгний техникийн зохицуулалтыг боловсруулах, гахай, шувуу, загасны мах, өөхний стандартыг тогтоох, шинэчилэх ажлыг зохион байгуулах, хэрэгжилтийг хангах;	Мах, махан бүтээгдэхүүн, өндөгний техникийн зохицуулалтыг боловсруулж, батлуулан хэрэгжүүлэх	Баталсан техникийн зохицуулалтын тоо -2	ХХААХҮЯ	СХЗГазар	2019-2021
		Гахай, шувуу, загасны мах, өөхний стандартыг тогтоох, шинэчилэх ажлыг зохион байгуулах	Баталсан стандартын тоо -2	ХХААХҮЯ	СХЗГазар	2020-2021
		Стандартын шаардлага хангасан эрчимжсэн аж ахуйг баталгаажуулах гэрчилгээний загварыг боловсруулах, олгох эрх зүйг бүрдүүлэх	Баталсан гэрчилгээний загвар- аж ахуйн үйл ажиллагааны төрөл тус бүрээр	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоо, нийслэл, амйгийн ХХААГ	2019-2021
6	4.6.эрчимжсэн аж ахуй хөгжүүлэх бүс нутагт олон улсын жишигт нийцэхүйц	Олон улсын жишигт нийцэхүйц үржил селекцийн чиглэлийн аж ахуй, явуулын үйлчилгээг бий болгох	Шинээр бий болсон малын үржил селекцийн аж ахуй, явуулын үйлчилгээний тоо -25	ХХААХҮЯ	СХЗГазар	2019-2023

	үржил селекцийн чиглэлийн аж ахуй, явуулын үйлчилгээг бий болгох, үржүүлэг, технологийн мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх чадавхийг сайжруулах;	Нийслэлийн үхэр сүрэгт ангилан ялгалт хийж үхрийн үүлдэр бүрээр нарийвчлан бүртгэлжүүлсэн тооллогыг жил бүр хийх	Ангилан ялгалт хийх, бүртгэлжүүлэх үхрийн тоо-1500	НХХААГ	ХХААХҮЯ, мэргэжлийн холбоо, ТББ	2019-2024
		Туулай, усан гахай, цагаан хулгана зэрэг туршилтын жижиг амьтны үндсэн сүрэгт цус сэлбэлт хийх, үржүүлгийн шинэ төрлийн ажлыг зохион байгуулах	Үржлийн эх сүрэг, хээлтүүлэгчийг шинэчлэх хувь -100	МЭЕГ	Биокомбинат, МУСҮТ	2020-2023
		Үржлийн туулайд зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээ нэвтрүүлэх	Нэвтрүүлсэн зохиомол хээлтүүлгийн үйлчилгээний тоо	МЭЕГ	МУСҮТ Биокомбинат	2020-2023
		Малын үржил селекцийн аж ахуйн явуулын үйлчилгээг шинээр бий болгох	Загвар аж ахуйн тоо-5 /ХУД, БЗД, СХД, Төв аймгийн Батсүмбэр, Борнуур сум/	ХХААХҮЯ	НХХААГазар, Мэргэжлийн ТББ, орон нутгийн ХХААГ	2019-2021
		Малын нөхөн үржүүлгийн техникч бэлтгэх сургалтыг бод, бог малын төрлөөр тогтмол явуулах	Жил бүр 30-аас доошгүй техникч бэлтгэх	ХХААХҮЯам	НХХААГазар, Мэргэжлийн ТББ, орон нутгийн ХХААГ	2019-2021
		Малд зохиомол хээлтүүлэг хийхэд шаардагдах багаж хэрэгсэл, шингэн азотоор хангах, бэлтгэн нийлүүлэх хувийн хэвшлийн үйлчилгээг дэмжин хөгжүүлэх	Үйлчилгээ үзүүлэх хувийн хэвшлийн нэгжийн тоо- 3-аас доошгүй	Хувийн хэвшлийн нэгж	Мэргэжлийн ТББ, орон нутгийн ХХААГ	2019-2023
		Малын үржүүлэг, технологийн мэргэжлийн үйлчилгээ үзүүлэх чадавхийг сайжруулах	Малын үржүүлэг, технологийн мэргэжлийн үйлчилгээний нэгжийн тооны өсөлт -20 хувь	Малын үүлдэр, ашиг шимийн зөвлөл, холбоо	Бүх шатны Засаг дарга, Малын үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжүүд	2019-2023
7	4.7.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд технологийн эрчимжүүлэлтийг нэмэгдүүлж, техник, технологийн шинэчлэлийг үе шаттайгаар хийх үйл ажиллагаанд санхүүжилтийн шинэ арга барилыг нэвтрүүлж, техникийн хангамжийг 2017 оны түвшнээс 50,0 хувиар нэмэгдүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд техник, технологийн шинэчлэлийг идэвхжүүлэх	Техник, технологийн түвшний өөрчлөлт - 50,0 хувь	ХХААХҮЯ, ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САН, ТЭДС	ОУБ, Арилжааны банк, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд оруулах хөрөнгө оруулалтын болон дэмжлэгийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	Хөрөнгө оруулалтын болон дэмжлэгийн эргэлтийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг нэмэгдэх хувь 50,0 хүртэл тэрбум	ХХААХҮЯ, Засгийн газрын тусгай сан	СЯ, ОУБ, бүх шатны Засаг дарга	2019-2023

8	4.8.өндөр ашиг шимт малын үр, хөврөлийг малын генийн санд хадгалах, гүн хөлдөөсөн болон хүйс жолоодсон үрийг ашигласан зохиомол хээлтүүлгийн ажлын цар хүрээг тэлэх, хөврөл үйлдвэрлэх, шилжүүлэн суулгах биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх арга хэмжээг дэмжих;	Өндөр ашиг шимт малын үр, хөврөлийг малын генийн санд хадгалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Генийн санд хадгалах үрийн тоо -25,0 мянга	МУСҮТ	ХХААХҮЯ	2019-2023
		Зохиомол хээлтүүлгийн ажлын цар хүрээг тэлэх	Цар хүрээ тэлсэн аймаг, сум, аж ахуйн нэгжийн тооны өсөлт	МУСҮТ	Малын үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжүүд	2019-2023
		Хүйс жолоодсон үр, хөврөл үйлдвэрлэх, хөврөл шилжүүлэн суулгах биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх арга хэмжээг дэмжих	Нэвтрүүлсэн технологийн тоо -3	МУСҮТ	Малын үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжүүд	2019-2023
9	4.9.эрчимжүүлсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд малын тэжээл тариалах, хадлан, тэжээл хураах, бүтээгдэхүүнийг хүргэх, анхан шатны боловсруулалт хийх техник дундын болон явуулын үйлчилгээ, зориулалтын тээврийн хүргэлтийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд малын тэжээл тариалах, хадлан, тэжээл хураах техник дундын болон явуулын үйлчилгээг нэвтрүүлэх	Шинээр нэвтрүүлсэн техник дундын болон явуулын үйлчилгээний тоо -50	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	Бүх шатны Засаг дарга, Засгийн газрын тусгай сан	2020-2023
		Тахианы аж ахуйгаас гарсан сангасыг бордоо болгон ашиглах, хаягдалгүй үйлдвэрлэлийг нэвтрүүлэх туршлагыг нутагшуулах	Сангасны органик бордоог дотоодын худалдан авалтаар худалдаж авах, урамшуулах арга хэмжээний тоо -2	ХХААХҮЯ	Бүх шатны Засаг дарга, мэргэжлийн холбоо	2020-2023
		Гахай, туулай, тахиа, зөгий, загас, тэмээн хяруулын аж ахуйд зориулсан тэжээлийн ургамал тариалах, тэдгээрт хаягдалгүй, “эргэлтийн механизм”-ыг нэвтрүүлэх технологи, тэргүүн туршлагыг нутагшуулах	Шинээр нэвтрүүлж, нутагшуулах технологийн тоо – 5-аас доошгүй	ЭМАА эрхлэгчид, Мэргэжлийн холбоод	Бүх шатны Засаг дарга, Засгийн газрын тусгай сан	2020-2023
		Эрчимжсэн аж ахуйн үйлдвэрлэлээс гарах ялгадсыг бордоо болгон ашиглах хаягдалгүй, “эргэлтийн механизм”-ын технологийг нутагшуулах	Шинээр нэвтрүүлж, нутагшуулсан технологийн тоо – 2-аас доошгүй	ЭМАА эрхлэгчид, Мэргэжлийн холбоод	Бүх шатны Засаг дарга, Засгийн газрын тусгай сан	2020-2023
10	4.10.гахай, тахиа, загас, зөгий эрчимжсэн аж ахуйд ашиглагддаг малын эмийг улсын бүртгэлийн жагсаалтад оруулах, мал эмнэлгийн үйлчилгээний гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгын санхүүжилтийн ялгавартай байдлыг арилгах;	Гахай, тахиа, загас, зөгий, туулайн аж ахуйд хэрэглэх малын эмийг улсын бүртгэлийн жагсаалтад оруулах нөхцлийн судалгааг хийж, жагсаалтад оруулах асуудлыг малын эмийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэх	Хийх судалгааны тоо -2 жагсаалтад оруулах малын эм ийн төрөл- 10	ХХААХҮЯ, МЭЕГ	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
		БНХАУ-аас үржлийн гахай импортлох 1995 оны хэлэлцээрийг шинэчлэх асуудлыг судалж, БНХАУ-тай хамтран ажиллах төлөвлөгөөнд тусгах, холбогдох арга хэмжээг зохион байгуулах	Хэлэлцээрийн шинэчлэл- 1	МЭЕГ	ГХЯ, ХХААХҮЯ, Гахай үржүүлэгчдийн холбоо	2019-2023
		Гахай, тахианы аж ахуйн гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх тарилгын санхүүжилтийн ялгавартай байдлыг арилгах	Тарилгын санхүүжилтийн ялгаварыг арилгасан байдал- гүйцэтгэлээр 1 сая шувуу 5 мянган гахай	МЭЕГ	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023

11	4.11.мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд чанарын үзлэг, шинжилгээ хийх, зохиомол хээлтүүлэг явуулах, малд үзлэг, ангилалт хийхэд шаардагдах багаж, хэрэгслийн хангамжийг нэмэгдүүлэх;	Мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнд чанарын үзлэг, шинжилгээ хийх системийг төлөвшүүлэх	Чанарын үзлэг, шинжилгээ хийх цэгийн тоо -337	Бүх шатны Засаг дарга	ХХААХҮЯ, сум дүүргийн ХАА-н тасаг	2020-2023
		Малд зохиомол хээлтүүлэг явуулах, малд үзлэг, ангилалт хийхэд шаардагдах багаж, хэрэгслийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	-шинээр байгуулсан зохиомол хээлтүүлгийн цэг – 100 -малын үзлэг, ангилалтын хашаа – 50 -малын үзлэг ангилалтын багаж хэрэгслийн хангамж- 50 хувь	ХХААХҮЯ	МУСҮТ, Бүх шатны Засаг дарга, Малын үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжүүд	2019-2023
12	4.12.гойд ашиг шимт үржлийн малын үзэсгэлэн, үнэ хаялцуулах худалдаа, эрчимжсэн мал аж ахуйн шинжлэх ухаан, үйлдвэрлэл, техник, технологийн үзэсгэлэнг улсын хэмжээнд тогтмол зохион байгуулах.	Гойд ашиг шимт үржлийн малын үзэсгэлэн, худалдаа, техник, технологийн үзэсгэлэнг улсын хэмжээнд тогтмол зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо: - жил тутамд бүх аймагт 1 удаа - 2 жил тутамд улсын хэмжээнд 1 удаа	ХХААХҮЯ, аймаг, нийслэлийн ХХААГ	МУСҮТ, Бүх шатны Засаг дарга, Малын үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжүүд	2019-2023
Зорилт 5. “Боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх мах, сүүний улирлын хамаарлыг бууруулах, аюулгүй байдлыг бүртгэлээр баталгаажуулах” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:						
1	5.1.мал, амьтны сүргийн нөхөн үйлдвэрлэлийг мөчлөгийн үр ашигтай системд шилжүүлж, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн улирлын хамаарлыг үе шаттай бууруулах;	Мах, сүүний чиглэлийн эрчимжсэн аж ахуйнуудын бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн төлөвлөлт хийж, үйлдвэрлэлийн улирлын хамаарлыг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	төлөвлөлт хийж хэрэгжүүлсэн аж ахуйн нэгжийн тоо - 200	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023
2	5.2.мал, амьтны төрөл, үүлдэрлэг байдал, ашиг шимийн гарцтай уялдуулан сүрэгт явуулах үржүүлгийн хөтөлбөрийг шинэчилж, сүргийн хээлтүүлэг, төлөлтийг технологийн дагуу удирдаж, аж ахуйн эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх;	Эрчимжсэн аж ахуйн сүрэгт явуулах үржүүлгийн хөтөлбөр, хээлтүүлэг, төлөлтийн графикийг шинэчилж, аж ахуйн эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх	шинээр боловсруулж хэрэгжүүлсэн үржүүлгийн хөтөлбөрийн тоо – 5 шинээр боловсруулж мөрдсөн хээлтүүлэг, төлөлтийн график -5	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн аж ахуйд мал сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг бий болгох замаар бэлчээрийн доройтлыг бууруулах судалгаа, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Судалгааны тоо -1	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023
3	5.3.зах зээлд бэлтгэн нийлүүлэх түүхий эд, бүтээгдэхүүний чанар, хүнсний сүлжээний аюулгүй байдлыг баталгаажуулах бүртгэлийн системийг мэргэжлийн байгууллага, холбоодын үйл ажиллагаанд суурилан кластер, цогцолбор тус бүрт хэрэгжүүлэх;	Зах зээлд бэлтгэн нийлүүлэх түүхий эд, бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдлыг баталгаажуулах бүртгэлийн системийг эрчимжсэн аж ахуйнуудад нэвтрүүлэх	Бүртгэлийн систем нэвтэрүүлсэн аж ахуйн тоо - 500	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	Аймаг, нийслэлийн ХХААГ, сум дүүргийн ХАА-н тасаг, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023

4	5.4.боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх мах, сүүний улирлын хамаарлыг бууруулах, хангамжийг нэмэгдүүлэх, аюулгүй байдлын баталгааг хангах хөшүүргийг урамшууллын системээр дамжуулж бий болгох, төлөвшүүлэх.	Боловсруулах үйлдвэр, цехэд нийлүүлэх сүүнд улирлаас хамаарсан урамшуулал олгож сүүний хангамж, аюулгүй байдлын баталгааг сайжруулах	- Боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх сүүний тоо хэмжээний өсөлт - 30 хувь -Сүүний урамшуулал олгох тухай шийдвэрийн тоо -2	ХХААХҮЯ, ЭМАА эрхлэгчид	СЯ, Боловсруулах үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2020-2023
		Боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх махны улирлын хамаарлыг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх махны тоо хэмжээний өсөлт - 20 хувь	ХХААХҮЯ, ЭМАА эрхлэгчид	Бүх шатны засаг дарга, Боловсруулах үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Махны чиглэлийн өсвөр үхрийг эрчимтэй бордох, худалдах бусад улс орны туршлагыг нутагшуулах	Нэвтрүүлсэн туршлагын тоо -2-оос доошгүй	ЭМАА эрхлэгчид	Бүх шатны засаг дарга, Боловсруулах үйлдвэрүүд, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн болон сүүний урамшууллын бүртгэлийн системийг бий болгох	Программ хангамж - 1	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, Боловсруулах үйлдвэрүүд, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
Зорилт 6. “Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн санаачилга, хөрөнгө оруулалтыг урт хугацааны хөнгөлттэй зээл, татварын бодлогоор дэмжих” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:						
1	6.1.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөрөнгө оруулалтын болон санхүүжилтийн шинэ эх үүсвэрт суурилсан урт хугацааны, хөнгөлттэй дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлэх эрх зүйн орчинг сайжруулж, Мал хамгаалах сангийн эргэлтийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд урт хугацааны, хөнгөлттэй дэмжлэг, татварын хөнгөлөлт үзүүлэх эрх зүйн орчинг сайжруулах	Хийгдсэн судалгааны тоо-2 Шинээр боловсруулах хууль эрх зүйн шийдвэрийн төсөл - 1	ХХААХҮЯ	СЯ, ГХЯ, мэргэжлийн холбоод, ОУБ	2020-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд оруулах хөрөнгө оруулалтын болон дэмжлэгийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх	Засгийн газрын тусгай сангийн эргэлтийн	ХХААХҮЯ, Засгийн газрын тусгай сан	СЯ, ОУБ	2020-2023
2	6.2.эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэх бүс нутагт газар тариалан, мал аж ахуйн хосолсон үйлдвэрлэл	Газар тариалан, мал аж ахуйн хосолсон үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлэх	хосолсон аж ахуй эрхлэлтийн өсөлт-20 хувь	Бүх шатны Засаг дарга	ХАА-н үйлдвэрлэл эрхлэгчид	2019--2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд инновацийг нэвтрүүлж, бүтээмжийг дээшлүүлэх	эрчимжсэн аж ахуйд нэгж малаас авах сүү, махны гарцын өсөлт - 20 хувь	ЭМАА эрхлэгчид	МААЭШХ, ХААҮШУОНТ	2019-2023

	хөгжүүлэх, инновацийг нэвтрүүлэх, бүтээмжийг дээшлүүлэх, ажлын байр шинээр бий болгох санал, санаачилгыг хөрөнгө оруулалтын болон татварын бодлогоор дэмжих;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх	-хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн тоо- 200 -бий болсон зээлийн бүтээгдэхүүний тоо -10	ХХААХҮЯ, Засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2019-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйд ажлын байр шинээр бий болгох санал, санаачилга, хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд нэмэгдэх ажлын байрны өсөлт - 1,5 дахин	Бүх шатны засаг дарга,	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
3	6.3.салбарын урт, дунд хугацааны бодлогын болон мал эмнэлгийн эрүүл бүсийн зорилтод нийцүүлэн махны чиглэлийн үхэр, хонины эрчимжүүлсэн үйлдвэрлэлийг тогтвортой явуулахад дэмжлэг үзүүлэх;	Мал эмнэлгийн эрүүл бүсэд үхэр, хонины эрчимжүүлсэн үйлдвэрлэлийг тогтвортой явуулах	Мал эмнэлгийн эрүүл бүсэд шинээр байгуулсан цогцолбор, үйл ажиллагаа явуулсан аж ахуйн нэгжийн тоо -5	Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга	ХХААХҮЯ, боловсруулах үйлдвэрүүд, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
		Шувууны тоо толгойноос хамааран шувууны аж ахуйг (50000-аас дээш томоохон, 5001-50000 дундаж аж ахуй, 101-5000 бичил аж ахуй, эрхлэгч аж ахуй, 1 - 100 өрхийн аж ахуй эрхлэгч) ангилж, холбогдох техник технологийн шинэчлэл, дэмжлэгийг үзүүлэх	Ангилалтад хамрагдаж, бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгж -100 хувь	Мэргэжлийн холбоо	Нийслэл, амйгийн ХХААГ, Шувууны аж ахуй эрхлэгчид	2019-2020
4	6.4.Мал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх, импортыг бууруулах үйл ажиллагаанд татварыг хөнгөвчлөх эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх;	Мал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх, импортыг бууруулах үйл ажиллагаанд татварыг хөнгөвчлөх, хөрөнгө оруулалт татах эрх зүйг судалж, саналын төслийг боловсруулах, хэлэлцүүлэх	Боловсруулж, хэлэцүүлэх хууль тогтоомж, шийдвэрийн төсөл -1	ХХААХҮЯ	СЯ, ГХЯ, Үндэсний хөгжлийн газар,	2020-2023
			Хөрөнгө оруулалт нэмэгдүүлсэн аж ахуйн нэгжийн тоо -10	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, Засгийн газрын тусгай сан	СЯ, Арилжааны банкууд, ОУБ	2020-2023
5	6.5.Дараахь чиглэлийн үйл ажиллагаа эрхлэгч иргэн, хуулийн этгээдэд хөнгөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх: а/.бүс нутагт сүү, махны үхрийн, мах-ноосны хонины, гахайн загвар аж ахуйн нэгжийг бий болгох; б/.малын шүүст, ногоон тэжээлийн ургамал тариалж эрчимжсэн аж ахуйд хөнгөлттэй нөхцлөөр нийлүүлэх; в/ бүрэн найрлагат тэжээл болон тэжээлийн нэмэгдэл, сайн чанарын шүүст, бүдүүн, тэжээл бэлтгэн эрчимжсэн аж ахуйд тогтмол нийлүүлэх;	Сүү, махны үхрийн, мах-ноосны хонины, гахайн загвар аж ахуйн нэгжийг бүс нутаг тус бүрт бий болгох	Бий болсон загвар аж ахуйн тоо - 20	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	ХХААХҮЯ, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Эрчимжсэн аж ахуйд малын шүүст, ногоон, бүдүүн, хүчит тэжээл хөнгөлттэй нөхцлөөр нийлүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн аж ахуйн нэгж, иргэдийн тоо - 100	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023

	г/.үржлийн сайн чанарын өсвөр бух, гунж бойжуулан сүүний болон махны чиглэлийн үхэр үржүүлэх аж ахуйн нэгжүүдийг хангах;	Үржлийн сайн чанарын өсвөр бух, гунж бойжуулж нийлүүлэх үржүүлэг, технологийн нэгжүүдийг дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн үржүүлэг, технологийн нэгжийн тоо - 25	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
	д/.үржлийн сайн чанарын өсвөр хуц, охин төлөг бойжуулан мах, нарийн, нарийвтар ноост хонь үржүүлэх аж ахуйн нэгжид нийлүүлэх;	Үржлийн сайн чанарын өсвөр хуц, охин төлөг бойжуулж нийлүүлэх үржүүлэг, технологийн нэгжүүдийг дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн үржүүлэг, технологийн нэгжийн тоо - 100	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
	е/.үржлийн өсвөр гахай, хоногийн настай дэгдээхэй бойжуулж, жарамгай өсгөж гахай, загас, шувууны аж ахуй эрхлэгч иргэд, аж ахуйн нэгжийг хангах;	Үржлийн өсвөр гахай, хоногийн настай дэгдээхэй бойжуулж, жарамгай өсгөж нийлүүлэх үржлийн аж ахуйг дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн үржлийн аж ахуйн тоо - 10	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
	ж/тэжээлийн нэг ба олон наст ургамлын үрийг дотооддоо үйлдвэрлэх, тэжээлийн ургамал тариалах, үрийн нөөц бий болгох.	Малын тэжээлийн нэг ба олон наст ургамлын үрийг дотооддоо үйлдвэрлэх, ургамал тариалах, үрийн нөөц бий болгох үйл ажиллагааг дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн үрийн аж ахуйн тоо - 10	ХХААХҮЯ, ЖДҮХС, засгийн газрын тусгай сан	Бүх шатны Засаг дарга, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
	з/эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд “эргэлтийн механизм”-ыг нэвтрүүлэх бусад улс орны туршлагыг нутагшуулах, түгээн дэлгэрүүлэх.	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлээс гарах ялгадсыг бордоо болгох, эргээд тэжээлд ашиглах хаягдалгүй эргэлтийн механизмын тэргүүний туршлагыг нэвтрүүлэх	Үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн тэргүүн туршлагын тоо -2 –оос доошгүй	ЭМАА эрхлэгчид, ОУБ-ын төслийн нэгж	ХХААХҮЯ, Бүх шатны Засаг дарга, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
		Түргэн үржих чадвартай загас, туулай, тэмээн хяруулын аж ахуйг хөгжүүлэхэд төрөөс бодлогоор дэмжих	Дэмжлэг үзүүлсэн аж ахуйн нэгжийн тоо -5-аас доошгүй	ЭМАА эрхлэгчид, ОУБ-ын төслийн нэгж	ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САН, Бүх шатны Засаг дарга, Мэргэжлийн холбоод	2019-2023
Зорилт 7.”Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн технологи, эдийн засгийн мэдлэгийг сайжруулах, чадавхижуулах” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа:						
1	7.1.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчид туршлага, мэдээллээ харилцан солилцох, судлах, технологийн болон эдийн засгийн мэдлэгээ	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд технологийн болон эдийн засгийн мэдлэгээ сайжруулахад чиглэгдсэн олон талт сургалтыг зохион байгуулж, мэдээллээр хангах	-зохион байгуулсан сургалтын тоо - жилд 4 удаа	ХААҮШҮО НТ	Мэргэжлийн холбоод, ХААИС-ийн МААБС	2019-2023

	сайжруулахад чиглэгдсэн олон талт сургалтыг зохион байгуулж, чадавхижуулах, мэдээллээр хангах нөхцлийг бүрдүүлэх	Эрчимжсэн мал аж ахуйн техник, технологи, ололтын үзэсгэлэнг 2 жилд тутамд нэг удаа зохион байгуулах	-зохион байгуулах үзэсгэлэнгийн арга хэмжээний тоо -3 -үзэсгэлэнд оролцогчдын тоо- 3000	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн байгууллагууд, ОУБ	2019, 2021, 2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийн хооронд харилцан туршлага судлах бизнес аялалыг тогтмол зохион байгуулах	Зохион байгуулсан бизнес аялалын тоо -жилд 2 удаа	ХААҮШҮО НТ	Мэргэжлийн холбоод, Аймгуудын ХХААГ, ОУБ-ын төсөл	2020-2023
		Сүүний үхрийн, хонь, ямааны эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдийн дунд малын нөхөн үржихүй, арчилгаа маллагаа, тэжээллэгийн мэдээлэл олгох сургалтыг тогтмолжуулах	Сургалтанд хамрагсдын тоо жилд 100-аас доошгүй	Төрийн бус байгууллага	НХХААГазар, Аймгийн ХХААГазар	2019-2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд санхүү, хүний нөөц, маркетинг, хууль зүй болон бусад чиглэлээр мэргэжлийн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг системийг бүрдүүлэх	Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн тоо –жилд 100-аас доошгүй хүн	ХААҮШҮО НТ	Мэргэжлийн холбоод, ХААИС-ийн МААБС	2019-2023
2	7.2.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн технологийн мэргэшсэн ажилтныг бэлтгэх, мэргэшүүлэх, давтан сургах,	Эрчимжсэн мал аж ахуйд технологийн мэргэшсэн ажилтан бэлтгэх, МАА-н мэргэжилтнүүдийг мэргэшүүлэх, давтан сургах сургалтыг тогтмол явуулах	мэргэшүүлэх, давтан сургах сургалтанд хамрагсдын тоо - жилд 120	Мэргэжлийн холбоод	ХХААХҮЯ, ХААИС-ийн МААБТС, ОУБ-ын төслийн нэгж	2019-2023
3	7.3.хөдөө аж ахуйн чиглэлийн шинжлэх ухааны ололтыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэхэд зөвлөх, нэвтрүүлэх үйлчилгээ үзүүлэх;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд шинжлэх ухааны ололтыг нэвтрүүлэхэд зөвлөх, нэвтрүүлэх үйлчилгээ үзүүлдэг болох	Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн аж ахуйн нэгжийн тоо –жилд 30-50	ХААҮШҮО НТ	Мэргэжлийн холбоод, ХААИС-ийн МААБС	2019-2023
4	7.4.хөдөө аж ахуйн чиглэлийн их, дээд сургуулиудад эрчимжсэн мал аж ахуйн чиглэлийн мэргэжилтэн бэлтгэх, тусгай хөтөлбөрөөр богино хугацааны сургалт, үзүүлэх сургууль зохион байгуулах;	Эрчимжсэн мал аж ахуйн мэргэжилтэн бэлтгэх, тусгай хөтөлбөрийг боловсруулж, богино хугацааны сургалт, үзүүлэх сургуулийг тогтмол зохион байгуулах	Боловсруулж, мөрдсөн сургалтын хөтөлбөрийн тоо - 5	ХААҮШҮО НТ	ХААИС-ийн МААБС, мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023
5	7.5.эрчимжсэн мал аж ахуйн ололт, амжилтыг урамшуулах, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах;	Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх санал санаачлага, үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлах, мэдээлэл түгээх үйл ажиллагааг жил бүр тогтмол хугацаанд зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо -жилд 4 удаа	ХААҮШҮО НТ	ХААИС-ийн МААБС, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020-2023

		Шинэ техник, технологийн талаархи мэдээлэл, гарын авлагыг тогтмол хүргэдэг байх	мэдээлэл авсан аж ахуйн нэгжийн тоо - 200	ХААҮШҮО НТ	ХААИС-ийн МААБС, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2019- 2023
6	7.6.эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг бүртгэх, үйл ажиллагааны чиглэлээр төрөлжсөн, шатлал ахисан зэрэг, дэв олгох, ажлын үр дүнгээр урамшуулах арга хэмжээг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих.	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг Малын генетик нөөцийн бүртгэлийн санд бүртгэх арга хэмжээг зохион байгуулах	бүртгэлд хамруулсан аж ахуй нэгжийн тоо -2000	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2019- 2023
		Эрчимжсэн аж ахуйд ажиллаж байгаа мэргэжилтэнд мэргэжлийн зэрэг, дэв олгож ажлыг үнэлдэг болгох	зэрэг дэв олгосон мэргэжилтний тоо - 100	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2019- 2023
		Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг ажлын үр дүнгээр урамшуулах арга хэмжээг зохион байгуулах	үр дүнгээр урамшуулсан аж ахуй нэгжийн тоо – жилд 10	ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020- 2023
		Мэргэжлийн холбоод, эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг оролцуулсан уулзалт, хэлэлцүүлэг тогтмол зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо -жилд 4 удаа	ХААҮШҮО НТ	ХААИС-ийн МААБТС, Мэргэжлийн холбоод, ЭМАА эрхлэгчид	2020- 2023